

Όταν, στα 1303, ο βασιλιάς Φίλιππος Δ' της Γαλλίας αποφάσισε πως οι εβραίοι έπρεπε να τιμωρηθούν για τη σταύρωση του Χριστού, δεν έκανε τίποτε άλλο από το να επαναλαμβάνει τις διώξεις που είχε εξαπολύσει εναντίον τους, περίπου έναν αιώνα νωρίτερα (ανάμεσα στα 1208 και στα 1212), ο βασιλιάς της Αγγλίας Ιωάννης ο Ακτήμων. Εκείνος φυλάκιζε τους εβραίους και δήμιε τις περιουσίες τους. Ο μιμητής του απλά τους έδιωξε από τα εδάφη της Γαλλίας και «εθνικοποίησε» τα κινητά κι ακίνητα περιουσιακά τους στοιχεία. Με τα χρήματα που μάζεψε, μπόρεσε να οργανώσει τις κρατικές υπηρεσίες. Ουσιαστικά, από την εποχή του αρχίζει η λειτουργία της Γαλλίας ως κράτους, με άμεσο αποτέλεσμα τον περιορισμό της δύναμης των φεουδαρχών.

Όμως, τέσσερα χρόνια αργότερα, το χρήμα σώθηκε. Κι ο βασιλιάς χρωστούσε τεράστια ποσά στους Ναΐτες τραπεζίτες. Ένας τρόπος υπήρχε να διαγράψει τα χρέη και να ξαναγεμίσει το βασιλικό θησαυροφυλάκιο. Τέσσερα χρόνια νωρίτερα, τον είχε εφαρμόσει με απόλυτη επιτυχία, όταν δανειστές του ήταν οι εβραίοι. Έτσι λοιπόν, ο βασιλιάς Φίλιππος Δ' αποφάσισε πως ήταν αληθινές οι φήμες που διέτρεχαν την Ευρώπη ότι οι Ναΐτες ιππότες επιδίδονταν σε μυστικιστικές συναθροίσεις, διέδιδαν αιρετικές ιδέες και μετείχαν σε σατανιστικές ιεροτελεστίες. Το διάταγμά του, της 13<sup>ης</sup> Οκτωβρίου 1307, ημέρας Παρασκευής, ήταν ξεκάθαρο: Όλοι οι Ναΐτες ιππότες που βρίσκονταν στη χώρα, έπρεπε να συλληφθούν και οι περιουσίες τους να δημευτούν. Για τον χριστιανικό κόσμο, ήταν μια γρουσουζική μέρα. Μεγάλη μερίδα μελετητών πιστεύει ότι από τη μέρα αυτή δημιουργήθηκε η πρόληψη ότι «Παρασκευή και 13» φέρνουν γρουσουζιά.

Το τάγμα των Ιπποτών του Ναού δημιουργήθηκε από τον Ούγο ντε Παϊέν, στα τέλη του 1119 με αρχές του 1120, για να προστατεύει τους προσκυνητές των Αγίων Τόπων από τους Άραβες επιδρομείς. Ο Βαλδουίνος Β', τρίτος βασιλιάς της Ιερουσαλήμ, τους παραχώρησε μια πτέρυγα του ανακτόρου του, στον τομέα που παλιότερα υπήρχε ο εβραϊκός ναός του Σολομώντα. Για τον λόγο αυτόν, ονομάστηκαν Ναΐτες (ιππότες του Ναού). Χωρίζονταν σε τέσσερις κατηγορίες: Ιππότες, αξιωματικοί, εφημέριοι και υπάλληλοι. Μόνο οι ιππότες είχαν δικαίωμα να φέρουν τα εμβλήματα του τάγματος: Άσπρος μανδύας με ένα μεγάλο κόκκινο σταυρό στο στήθος κι άσπρη σημαία με κόκκινο σταυρό στη μέση. Ορκίζονταν ότι θα μείνουν άγαμοι και φτωχοί αλλά, σύντομα, απέκτησαν τεράστιο πλούτο και τρομερή δύναμη. Ο πάπας Ιννοκέντιος Β' (1130 – 1143) τους έθεσε απευθείας κάτω από την εξουσία του. Στην ακμή του, το τάγμα διέθετε 20.000 ιππότες και είχε εγκαταστήσει φρουρά σε κάθε πόλη της Παλαιστίνης. Ήταν φοβεροί μαχητές και πολύ δημοφιλείς ανάμεσα στους χριστιανούς. Βασιλιάδες και δούκες τους παραχωρούσαν φέουδα στην Ευρώπη: στη Γαλλία, την Ισπανία και την Αγγλία κυρίως. Ο αρχικός σκοπός τους υποχώρησε. Τα κτήματα και οι

επιδρομές τους απέφεραν τεράστια κέρδη. Στα μέσα του 12<sup>ου</sup> αιώνα, κάστρα των Ναϊτών ήταν διάσπαρτα στη Δυτική Ευρώπη, τη Μεσόγειο και τους Άγιους Τόπους.

Η συσσώρευση μεγάλων ποσοτήτων χρυσαφιού τους μετέτρεψε σε τραπεζίτες που έφτασαν να δανείζουν με τόκο βασιλιάδες αλλά και προσκυνητές. Στα τέλη του αιώνα, ήταν μια πολύ μεγάλη οικονομική δύναμη. Οι Ιωαννίτες ιππότες, αυτοί που αργότερα εγκαταστάθηκαν στη Ρόδο, τους κατηγορούσαν ότι εκμεταλλεύτηκαν τη θρησκεία για να πλουτίσουν. Ο μεταξύ τους ανταγωνισμός θέριευε και, από τις αρχές του 13<sup>ου</sup> αιώνα, πολλοί ήταν εκείνοι που υποστήριζαν ότι τα δυο αυτά τάγματα έπρεπε να συγχωνευτούν.

Το τελευταίο κάστρο των σταυροφόρων έπεσε στους Άραβες στα 1291, αναγκάζοντας τους Ναίτες να εγκαταλείψουν τους Άγιους Τόπους. Κι αφού πια δεν υπήρχαν προσκυνητές να προστατευτούν, έπαψε να υπάρχει και ο λόγος για τον οποίο ιδρύθηκε το τάγμα τους. Κι από το 1304, φήμες διέτρεχαν την Ευρώπη για μυστικιστικές συναθροίσεις των Ναϊτών, αιρετικές απόψεις και επίδοσή τους σε σατανιστικές ιεροτελεστίες. Την Παρασκευή, 13 Οκτωβρίου 1307, κι ενώ οι Ιωαννίτες πολιορκούσαν τη Ρόδο, ο βασιλιάς της Γαλλίας Φίλιππος Δ' δημοσίευσε διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο όλοι οι Ναίτες ιππότες που βρίσκονταν στη χώρα, έπρεπε να συλληφθούν και οι περιουσίες τους να δημευτούν. Κάποιοι είπαν ότι το έκανε, επειδή πίστεψε τις φήμες. Άλλοι ότι τον τρόμαξε η δύναμή τους και βρήκε ευκαιρία να απαλλαγεί από αυτούς καθώς το θρησκευτικό συναίσθημα του λαού είχε στραφεί εναντίον τους. Και κάποιοι τρίτοι ότι απλά ο Φίλιππος βρήκε ευκαιρία να καρπωθεί τους αμύθητους θησαυρούς τους, μια και το δημόσιο ταμείο, εκείνο τον καιρό, υπέφερε από έλλειψη χρημάτων.

Όπως και να είχε το ζήτημα, ο βασιλιάς ζήτησε και τη συνδρομή του πάπα, ο οποίος λάχαινε να είναι ο Κλήμης Ε', αυτός που είχε δώσει την άδεια στους Ιωαννίτες να πάρουν τη Ρόδο. Ήταν ο ίδιος που, δυο χρόνια αργότερα (1309), θα μετέφερε την παπική έδρα, από τη Ρώμη, στην Αβινιόν της Γαλλίας. Τον Νοέμβριο του 1307, εξέδωσε βούλα με την εντολή να συλληφθούν οι Ναίτες σε όποια χώρα της Ευρώπης κι αν βρίσκονταν.

Παρ' όλα αυτά, για μερικά χρόνια, οι Ναίτες συνέχισαν να υπάρχουν. Όμως, με νέο διάταγμα του πάπα, στις 22 Μαρτίου 1312, οι περιουσίες τους ανά την Ευρώπη δημεύτηκαν και πέρασαν είτε στα κράτη όπου βρίσκονταν είτε στο τάγμα των πια Ιπποτών της Ρόδου. Πολλοί Ναίτες συνελήφθησαν, βασανίστηκαν και εκτελέστηκαν.

Τελευταίος Ανώτατος Άρχοντας των Ναϊτών ήταν ο Ζακ ντε Μολέ. Είχε γεννηθεί το 1243 στη Γαλλία και, από τα 23 του, πολέμουσε τους Άραβες στη Συρία με τους Ναΐτες. Έφυγε στην Κύπρο το 1291, όταν οι Άραβες έδιωξαν τους σταυροφόρους από την Παλαιστίνη. Στα 1298, εκλέχτηκε ανώτατος άρχοντας του τάγματος των ιπποτών του Ναού. Γρήγορα, απέκτησε μεγάλη δύναμη και τεράστιο πλούτο. Στα 1306 ή 1307, όταν πλησίαζε τα 65 του, κλήθηκε από τον πάπα Κλήμη Ε΄ να κουβεντιάσουν για την οργάνωση μιας ακόμη σταυροφορίας. Ο ντε Μολέ έθεσε όρο, πρώτα να διεξαχθεί έρευνα σχετικά με τις φήμες που κατηγορούσαν τους Ναΐτες ως ενόχους για τα αμαρτήματα του σοδομισμού και της βλαστήμιας. Η σταυροφορία θα στηνόταν, αφού προηγουμένως είχαν αποκατασταθεί το κύρος και η φήμη τους. Το διάταγμα του βασιλιά Φιλίππου, τον Οκτώβριο του 1307, ήταν καταλυτικό.

Πάρα πολλοί Ναΐτες ρίχτηκαν στις φυλακές. Ανάμεσά τους και ο ντε Μολέ. Μια ομολογία, που έφερε την υπογραφή του, παραδεχόταν όλες τις εναντίον τους κατηγορίες, εκτός από τον σοδομισμό. Ο ίδιος έστειλε και επιστολή προς όλους τους Ναΐτες ιππότες της Γαλλίας: Τους καλούσε να υπογράψουν παρόμοιες ομολογίες.

Τα μέτρα εναντίον τους χαλάρωσαν. Ο πάπας Κλήμης ανέθεσε στους εκπροσώπους του να μαζέψουν τα χαρτιά. Γύρισαν άπρακτοι. Και ο ντε Μολέ και οι υπόλοιποι Ναΐτες αρνήθηκαν να υπογράψουν, καταγγέλλοντας ότι οι όποιες ως τότε ομολογίες ήταν προϊόντα βασανιστηρίων στα μπουντρούμια του βασιλιά. Μεσολάβησαν το σχίσμα της Καθολικής εκκλησίας και η εγκατάσταση του πάπα Κλήμη στην Αβινιόν. Ο Ανώτατος Άρχοντας των ιπποτών τού έγραψε δυο φορές, μια τον Νοέμβριο του 1309 κι άλλη μια τον Μάρτιο του 1310. Του ζητούσε να ερευνήσει τις εναντίον των ιπποτών κατηγορίες και να αποφασίσει εκείνος.

Η απόφαση του πάπα (στα 1312) ήταν καταδικαστική για τους Ναΐτες, πολλοί από τους οποίους είχαν εξοντωθεί, ενώ άλλοι είχαν ήδη συλληφθεί. Το πρωί της 19<sup>ης</sup> Μαρτίου 1314, ο Ζακ ντε Μολέ σύρθηκε σε δικαστήριο στο Παρίσι, φανερά καταβλημένος. Οι τρεις καρδινάλιοι δικαστές τον ρώτησαν, τι είχε να πει. Ομολόγησε την ενοχή του. Η δικαστική απόφαση ήταν να καεί στην πυρά ως υπότροπος αιρετικός. Τον έκαψαν ζωντανό το ίδιο απόγευμα. Ήταν 19 Μαρτίου 1314.

(τελευταία επεξεργασία, 29.11.2011)